

05. 12 4-Б клас (2група) Літературне читання Назаренко Т.В.

Тема. Робота з дитячою книгою «Українці, які змінили світ»

Мета. Розширити знання учнів про українців, які зробили вагомий внесок у розвитку людства у різних сферах діяльності; удосконалювати навички свідомого, виразного читання прозових творів, збагачувати словниковий запас учнів. Розвивати критичне мислення, мовлення, вміння аналізувати, зіставляти, порівнювати прочитані твори, оцінювати вчинки дійових осіб. Виховувати любов до рідного слова, бажання вивчати народну творчість.

Робота з
ДИТЯЧОЮ КНИГОЮ
« Українці, які змінили світ»

Уже дзвінок нам дав
сигнал:
Працювати час настав.
Тож і ми часу не гаймо .
Роботу швидше
починаймо.

УФ
2023

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою».

**Якщо у вас на
душі похмуро...**

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою».

Згадайте, що
після дощу часто
буває райдуга!

Психологічне налаштування на урок. Вправа «Прогноз настрою».

Нехай у вас
на душі буде
сонячно!
Своїм теплом
ви зможете
зігріти своїх
друзів!

Україна – це не лише неозорі степи, синє небо, лани золотої пшениці, сивий Дніпро та зелені Карпати. Це передусім люди – талановиті, завзяті, розумні.

Саме про таких непересічних українців ти прочитаєш у цьому розділі.

Микола Миклухо-Маклай

Гайдемарі
Стефанишин-Пайпер

Виразне читання тексту
«Гайдемарі Стефанишин-Пайпер»
с. 51 («Сонячні вітрила»).

Гайдемарі Стефанишин-Пайпер

Гайдемарі народилася 1963 року в американському місті Сент-Пол, що в штаті Міннесота. Її тато Михайло походив з України. Під час Другої світової війни його відправили на примусові роботи в Німеччину, де він зустрів і покохав німкеню Адельгайд. Після війни вони одружились і на великому пароплаві вирушили через океан – до США. У Сент-Полі подружжя збудувало дім, де народилася Гайдемарі та її брати. Там завжди нарівні звучали англійська, німецька й українська мови. Щонеділі ходили родиною в українську церкву.

У шість років Гайдемарі вступила до скаутської організації «Пласт» і отримала жовту хустинку пластунки-новачки. «Готуйсь!» – віталися з Гайдемарі нові друзі. І вона готувалася – бути сильною та вправною, готувалася до малих і великих див.

Час од часу сім'я Гайдемарі навідувалась до Німеччини.

- Чому ми не літаємо в Україну, як у Німеччину? – запитала Гайдемарі в тата.
- Тому що зараз України немає, доню.
- Вона що, зачарована, як Дивокрай Аліси? – чудувалася дівчинка й ще більше хотіла туди потрапити.

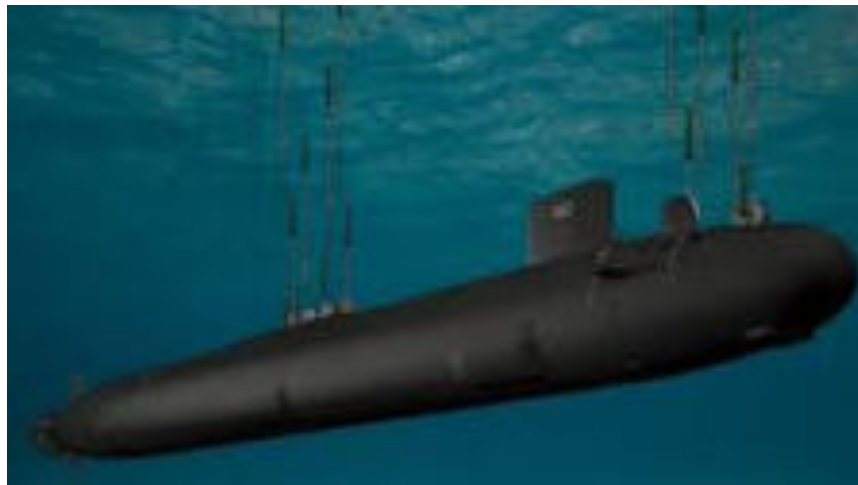
З понеділка по п'ятницю Гайдемарі ходила в американську школу. Вона обожнювала математику. По суботах дівчинка відвідувала українську школу при церкві. Там дізналася, що Україна не зачарована, а входить до складу Радянського Союзу, який позбавив її прав на власну культуру й самовизначення.

Гайдемарі хотіла вивчати математику й інженерію в найкращому технічному інституті Массачусетсу. Але батьки не могли оплатити навчання, тому, закінчивши школу, дівчина уклала контракт з армією США.

Тепер вона могла вчитися в обраному інституті, але після випуску мусила піти на війсьву службу. Звісно, Гайдемарі мріяла про авіацію. «Готуйсь!» – сказала собі, креслячи схеми літаків.

Однак через слабкий зір Гайдемарі недозволили літати. Тоді вона стала інженеркою-підводницею, навчилася ремонтувати судна. Лагодила підводні човни, опускаючись із важким спорядженням на глибину десятків метрів.

Гайдемарі була винятковою фахівчиною, й одного дня її покликали на співбесіду в НАСА. Виявилося, що ремонтувати космічну станцію – майже те саме, що і судно під водою. Так вона стала інженеркою-астронавткою.

Уперше Гайдемарі полетіла в космос 2006 року. На шатлі «Атлантіс» вона була наймолодшою в команді – і єдиною жінкою. «Готуйсь!» – подумки сказала собі, уперше виходячи у відкритий космос. На землю повернулися через 11 днів, уже знаменитою.

Удруге Гайдемарі полетіла в космос 2008 року. Тепер вона була найдосвідченою космічною інженеркою в команді шатла «Індевор».

Перед польотом встигла відвідати землю свого батька — незалежну Україну. І тільки з космосу Гайдемарі — американка, німкеня, українка — могла охопити поглядом свій рідний дім. Шатл наблизився до космічної станції. «Я готова!» — усміхнулася Гайдемарі та рушила назовні.

Загалом вона провела майже 34 години у відкритому космосі, кілька сотень годин під водою. Це абсолютно унікальний досвід для людини.

Обговорення змісту твору «Гайдемарі Стефанишин- Пайпер» за питаннями:

- 1. Яке привітання пластунів стало дороговказом для Гайдемарі Стефанишин-Пайпер на все життя?
- 2. Яку професію мріяла здобути Гайдемарі?
- 3. Чим відома Гайдемарі Стефанишин-Пайпер?

Опрацювання тексту
«Історія бджолиного вулика» с. 52
(«Сонячні вітрила»).

Усі знають, що найкорисніша комаха на світі — бджола. Вона не тільки збирає цілющий мед, дає віск, лікувальну пергу. Бджола в час цвітіння опилює сади та городи. А без цього годі сподіватися на врожай.

Тим часом, у давнину домашніх бджіл не було. Були тільки дикі. Жили вони в дрімучих лісах, і за помешкання їм правили дупла дерев, земляні нори та розколини в скелях. Щоб добути мед, людина руйнувала бджолині житла, і бджоли цілими роями гинули.

Згодом якийсь охочий до меду мудриголова надумав приручити бджіл. Адже мати мед під самісінькою хатою куди зручніше, ніж шукати його в дикій пущі. Повидовбував він у дерев'яних колодах дупла, переселив туди кілька диких роїв і заходився пасічникувати. Згодом і сусіди взялися за це принаadne діло. А далі й сусіди сусідів...

Треба однак сказати, що ці нехитрі бджолині оселі мало чим відрізнялися від тих, які дарувала бджолам сама природа. Тому й називали їх "дуплянками".

Поступово люди заводили дуплянок більше й більше.

От тільки мед з них доводилось видобувати давнім способом — дуплянку розбивати й тим самим прирікати бджіл на загибель.

Поклав край такому жорстокому пасічникуванню один добросердий і винахідливий чоловік.

Жив він в Україні, на Чернігівщині. А звали його Петро Іванович Прокопович. Він хоч і належав до заможного роду, але не гребував простою селянською працею. Тому купив собі шмат поля, викопав під житло землянку й завів невеличку пасіку. Петро Іванович не лише доглядав її. Він постійно спостерігав за таємничим бджолиним життям і розмірковував, як би то зробити так, щоб раз і назавжди захистити золотокрилок від лютої біди. Саме йому спало на думку злагодити зовсім новий, ще ніким не бачений вулик. Кажуть, усе геніальне — просте. Отож і витвір Петра Івановича нібито не являв нічого особливого.

Відмінність його була в тому, що вулик накривався окремою накривкою. Коли випадала потреба перевірити, що діється в бджолиному помешканні, пасічник просто піднімав цю накривку й оглядав усе без будь-яких перешкод.

Та найголовнішим було інше. Прокопович першим у світі почав вставляти у вулик рамки із вощиною. А це вже була придумка справді геніальна. Бо коли бджоли наповнювали медом стільники, то можна було спокійнісінько вийняти рамки, прокрутити на центрифугі — й одержати бджолиний дарунок без жодних клопотів і для пасічника, й для бджіл... Нам не відомо, хто з людей першим додумався, як видобувати вогонь.

Хто злагодив перше у світі колесо чи спустив на воду перший рукотворний пліт. Але ми напевне знаємо, хто подарував бджолам і всім бджолярам свій неоціненний вулик.

Обговорення змісту «Історія бджолиного вулика» за питаннями:

- 1. Яку користь приносять людям бджоли?
- 2. Як видобували мед у давнину?
- 3. Розкажіть про винахід Петра Івановича Прокоповича.

Мабуть, у тебе також є мрія? Якщо ти наполегливо і завзято йтимеш до своєї мети, то також зможеш прославити Україну вписавши своє ім'я в золоті сторінки визначних досягнень людства.

Рефлексія. Вправа «Відкритий мікрофон».

- Сьогодні я прочитав (ла) про...
- Було цікаво дізнатися...
- Було складно...
- Я зрозумів(ла), що...
- Тепер я зможу...
- Я навчився(лася)...
- У мене вийшло...
- Я зміг (змогла)...

ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

**«Сонячні вітрила»
виразно читати с 55-56
Виконати тестові
завдання на с. 58 1.
(Тестові завдання №1, №3
№5). 3. Запиши назви
країн....**

Роботу надсилайте на платформу Human, або
електронну пошту tnazarenko544@ukr.net

Бажаю успіхів!